

1. สถานีรถไฟฟ้า (BTS / MRT)

โครงสร้างจริง (ที่พบบ่อย)

ชั้นหลัก

- ทางเข้า / ประตู
- โถงขายตั๋ว
- ประตูกั้น (Gate)
- บันได / บันไดเลื่อน
- ชานชาลา
- ห้องน้ำ (มักอยู่นอก Gate)

ออกแบบให้เป็นสนา

ห้องน้ำภายในระบบรถไฟฟ้า

MRT (รถไฟฟ้าใต้ดิน)

- มีห้องน้ำให้บริการในหลายสถานี เช่น สุขุมวิท, พระราม 9, ลาดพร้าว, พหลโยธิน, สวนจตุจักร, กำแพงเพชร ฯลฯ โดยจะอยู่ใกล้ทางออกหรือตรงทางเขื่อมกับอาคารจอดแล้วจร/Metro Mall
  - MRT สุขุมวิท — ห้องน้ำอยู่บริเวณ Metro Mall
  - MRT พระราม 9 — ห้องน้ำบริเวณ Metro Nine
  - MRT ลาดพร้าว — ห้องน้ำที่อาคารจอดรถ (ภายนอก)
  - MRT พหลโยธิน — ห้องน้ำที่ทางออก 1 (ฝั่งเชนต์จอห์น)
  - MRT สวนจตุจักร — ห้องน้ำทางออก 1
  - MRT กำแพงเพชร — ห้องน้ำทางออก 2 (บางช่วงเวลา)

สรุป: สถานี MRT หลายแห่งมีห้องน้ำสาธารณะให้ใช้ได้จริง โดยทั่วไปจะอยู่ใกล้กับพื้นที่ชั้นที่เชื่อมกับทางออก/อาคารใกล้สถานี มากกว่าอยู่บนชานชาลาโดยตรง.

BTS (รถไฟฟ้าบีทีเอส)

- โดยทั่วไป BTS ไม่มีห้องน้ำสาธารณะเปิดให้ผู้โดยสารใช้ทั่วไป เหมือน MRT
- แต่ที่สถานี จะมีห้องน้ำที่ใช้ของพนักงาน อยู่ใกล้พื้นที่เค้าเตอร์บริการ/ด้านในสถานี ซึ่งสามารถขอพนักงานให้พาเข้าห้องน้ำได้ ในกรณีฉุกเฉินโดยไม่ต้องจ่ายตัวใหม่เพื่อออกแล้วเข้าชานชาลา
- ในบางสถานีที่อยู่ติดกับ ห้าง/อาคารเชื่อมกับสถานี อาจจะเข้าใช้ห้องน้ำของอาคารนั้นได้ฟรี หรือสะดวก เช่น ชิดลม (ห้างเซ็นทรัล), สยาม (สยามพารากอน/MBK), อโศก (Terminal 21), พร้อมพงศ์/เอกมัย (ห้าง Emporium/EmQuartier) เป็นต้น

สรุป: BTS ไม่มีห้องน้ำสาธารณะในชานชาลา แต่ผู้โดยสารสามารถขอใช้ห้องน้ำของพนักงานในสถานี หรือใช้ห้องน้ำในอาคาร/ห้างใกล้เคียงได้.

ห้องน้ำในสถานีรถไฟต่างประเทศ – สาธารณูปโภคทั่วไป

ยุโรป

- หลาย สถานีรถไฟใหญ่ (major train stations) มีห้องน้ำให้บริการผู้โดยสาร โดยมักอยู่บนชั้น หรือใกล้ทางออกหลักของสถานีและมีป้าย WC ชัดเจน แต่
  - ✓ อาจ ต้องจ่ายค่าบริการ (pay toilets) ในหลายประเทศ (เช่น ฝรั่งเศส เยอรมนี เนเธอร์แลนด์) โดยใช้เหรียญ/ระบบหยอดเงินก่อนเข้า หรือบางครั้งต้องให้กิบผู้ดูแลห้องน้ำตาม รายการทบทวน
  - ✓ ห้องน้ำสำหรับผู้ใช้เวลแชร์และครอบครัว (เช่น ห้องเปลี่ยนผ้าอ้อมแม่-เด็ก) ต้องมี อย่างน้อย หนึ่งห้อง หากสถานีมีห้องน้ำให้บริการโดยสหภาพยุโรป (EU standards)
  - ✓ ห้องน้ำอาจ ไม่ได้ฟรีเสมอไป โดยเฉพาะในสถานีที่ใหญ่หรือแบบทุกแห่งที่เป็น metro system ยุโรป — มีทั้งฟรีและจ่ายเงินขึ้นกับเมือง/ประเทศ

ข้อควรรู้: การจ่ายค่าน้ำเป็นเรื่องธรรมดายุโรป (ประมาณ €0.50–€1) และมักต้องมีเหรียญเพื่อ เข้าใช้ หรือบางสถานีก็รับบัตร • หากไม่อยากจ่ายเงิน สามารถใช้ห้องน้ำภายในร้านกาแฟ/ร้านอาหาร ภายในสถานี (อาจต้องซื้อสินค้าก่อน)

สหรัฐอเมริกา (เช่น NYC Subway)

- ห้องน้ำ มีน้อยมาก ในระบบรถไฟใต้ดิน เช่น ใน New York City Subway จากประมาณ 468 สถานี มีเพียงราก 81 สถานีที่มีห้องน้ำเปิดให้ใช้ โดยหลัก ๆ จะอยู่ที่สถานีใหญ่ที่เป็นจุดเชื่อม ต่อหรือสถานีปลายทางใหญ่ ๆ เช่น 42nd Street-Port Authority, Lexington Ave/59th St ฯลฯ
- ส่วนใหญ่สถานีย่อย ไม่มีห้องน้ำ โดยถูกเปลี่ยนเป็นพื้นที่เก็บของพนักงานหรือปิดใช้งานไป

 สรุป: ระบบใหญ่ในสหรัฐฯ โดยเฉพาะ subway/metro มักไม่ค่อยมีห้องน้ำสำหรับประชาชนทั่วไปใน ทุกสถานี ถ้าต้องการครัวไปที่สถานีใหญ่หรือศูนย์รวมการเดินทางหลัก (หรือร้านอาหาร/ห้างใกล้เคียง)

ห้องน้ำในประเทศเยอรมัน

ญี่ปุ่น

- โดยทั่วไป สถานีรถไฟญี่ปุ่นมีห้องน้ำสาธารณะ ให้ผู้โดยสารใช้ทั้งก่อนและหลังตรวจตัว รวมถึงตามบริเวณชานชาลาใหญ่ ๆ และเป็นระบบที่สะอาดและเตรียมพร้อมดี
- ระบบ *accessible toilets* (ห้องน้ำคนพิการ) หรือ *multipurpose toilet* มักมีให้เช่นกัน และในหลายสถานีสามารถขอใช้ผ่านพนักงานค้าต้องเข้าใช้ภายในระบบตัว
- ห้องน้ำมัก ฟรีและสะอาดมาก โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ เช่น โตเกียว โอซาก้า และสถานีหลักต่าง ๆ.
-

จีน MTR

- ระบบ MTR เดิมไม่มีห้องน้ำสาธารณะในทุกสถานี แต่มี ห้องน้ำพนักงานที่สามารถขอใช้ได้ และได้ติดตั้งห้องน้ำสาธารณะในสถานีหลัก/จุดเชื่อมต่อหลายแห่งในปีหลัง ๆ

ห้องน้ำบนรถไฟฟ้า (ไม่ใช่ในสถานี)

- รถไฟฟ้าระหว่างเมืองในหลายประเทศยุโรป เช่น ICE ในเยอรมนี หรือ Eurostar ระหว่างอังกฤษ–ยุโรปมักมี ห้องน้ำบนขบวนฟรีให้บริการ พร้อมล็อกภายในตู้และป้าย WC.
- ในญี่ปุ่น Shinkansen และรถด่วนหลายขบวนมี ห้องน้ำภายในแต่ละขบวน พร้อมห้องน้ำสำหรับผู้พิการในตู้ที่กำหนด